

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 20.06.2018

Vår ref: 18/03037-2

Deres ref: 17/03900-17

Strategiplan for samisk kirkeliv 2019-2029 - hørings svar

Innledning

Takk for muligheten til å avgi høring på «Strategiplan for samisk kirkeliv».

Den nåværende strategiplanen for samisk kirkeliv har hatt stor betydning for det målrettede arbeidet som har vært utført for å styrke og utvikle samisk kirkeliv de senere årene. Det har vært gjort et verdifullt arbeid ledet av Samisk kirkeråd. Samisk kirkeliv er en viktig del av identiteten og særpreget til Den norske kirke, som på ulike vis blir beriket gjennom dette. Planen er derfor plan for hele Den norske kirke. Utkastet til ny strategiplan, som nå er sendt på høring, er resultatet av et stort og grundig arbeid. Det inneholder mye informasjon og refleksjon som peker på de utfordringene og mulighetene som ligger foran i planperioden. Det er ennå nødvendig å opplyse og trekke viktige linjer tilbake til historien og se fremtiden i lys av den. Det gjøres på en svært god måte.

Uten tvil er det utarbeidet en ambisiøs plan som vil bidra til å motivere, inspirere og gi retning for virksomheten. Utfordringene blir å prioritere og søke tiltak som gjør det mulig å nå målsetningene sett i lys også av visjonen for Den norske kirke: *Mer himmel på jord*. Det er et godt grep å relatere planen til de målsetningene for perioden som Kirkemøtet vedtok. Det tydeliggjør at planen utgjør en sentral del av virksomhetsmålene for hele Den norske kirke.

Det fremgår ikke klart alle steder i utkastet hva som berører de områdene som har store innslag av samisk befolkning og hva som angår hele Den norske kirke. Noen steder hadde det vært en fordel å meisle ut noe mer differensierte mål, særlig hva gjelder trosopplæring og gudstjenesteliv.

Samtidig er det å håpe at planen vil åpne for grep som gjør at lokalmenigheter blir bevisst at samer finnes over hele landet. Alle steder er det mulig å la dette komme bedre til uttrykk i menighetens liv.

Nedenfor vil jeg kommentere noen av hørings spørsmålene:

2. Høringsspørsmål til del 4, Strategidel

4.1 Samisk språk og innhold i kirke- og gudstjenesteliv

- Hvordan øke antall ansatte og frivillige medarbeidere med kompetanse i samiske språk og kultur?
  - *Det er nødvendig med aktiv rekruttering blant den samiske befolkningen ved å understreke og løfte frem betydningen av å formidle kristen tro på «hjertespråket» og slik gi trygghet og stolthet over egen identitet, kultur og tilhørighet. Understreking av hvor viktig dette er, gir inspirasjon og motivasjon. Tilbud om språk- og kulturoppplæring til den som ikke kan samisk eller kjenner kulturen, vil også være viktig.*
- Hvordan øke andelen liturgiledd i gudstjenester på samiske språk?
  - *Dette er ikke minst biskopenes oppgave: De må oppmuntre og motivere til å ha noen liturgiske ledd på samisk språk, valgt etter lokale forhold. Det kan være nådehilsen, velsignelsen eller Kyrie o.a. Det er viktig å gjøre det praktikabelt, gjerne også tilby kompetanse for å øve inn lesning og uttale. Dette har biskopene i Nidaros gjort, med brev til alle menighetsrådene, og det har blitt en markant økning i bruk av samiske språk i liturgiske ledd.*

4.2 Samisk innhold i trosopplæringa

- Hvordan styrke trosopplæringen for barn i samiske miljø?
  - *Her er materiell på samisk språk viktig, slik at fortellinger og tolkninger får en samisk kontekst. Det innebærer også et stort behov for kompetanseheving i samisk språk.*
- Hvordan ivareta samisk innhold i trosopplæringen der samer er i mindretall?
  - *Som over, men her er det også en god investering å invitere til fellessamlinger så det blir flere som samles, kfr. erfaringen med felles konfirmantleir.*

4.3 Diakoni

- Hvordan kan samers behov for språk- og kulturforståelse møtes i det diakonale arbeidet i menighetene?
- Hva slags kompetanse kreves for diakoner og diakonimedarbeidere i samiske områder i framtiden?
  - *På begge spørsmål:
Her er det viktig med språk – og kulturkompetanse, samt kjennskap til samenes livsvilkår og historie.*

4.4 Dialog og forsoning

- Hvordan kan menigheter bidra i dialog- og forsoningsarbeid som er aktuell i samisk kontekst?

- *Forsoning er krevende. Samtaler om vanskelige erfaringer, også helt lokalt, kan virke helende. Bruk av samisk språk i gudstjenesten har også en forsonende virkning.*
- Hvordan kan Den norske kirke samhandle og samarbeide med læstadianske forsamlinger og organisasjoner knyttet til det samiske samfunnet og samisk kirkeliv?
  - *Her er det nødvendig med en godt forberedt og kompetent samtale der det utvises respekt fra begge sider for egenart og erfaringer. Det kan gi grunnlag for felles samlinger og tiltak, ikke minst ut fra lokale utfordringer.*

4.5 Rekruttering, kompetanse og fagutvikling

- Hvordan rekruttere flere til frivillig arbeid og engasjement for samisk kirkeliv?
  - *Kirken som helhet utfordres til rekruttering, både av ansatte og frivillige. Det handler om å løfte frem hvor mange muligheter det er til å bruke seg selv i meningsfull jobb i kirken.*
- Hvordan få flere samer til å velge kirkelig utdanning?
  - *Tilrettelegging og inkludering er viktige faktorer*
- Hvordan øke kompetansen i samisk språk, kirkeliv og samiske kristne tradisjoner blant ansatte i Den norske kirke?
  - *Her er det et potensiale. Flere gjøres trygge til å bruke samisk i gudstjenester. Utdypet kjennskap til samenes historie vil også bidra til dette. Det er svært mange som ikke vet mye om fortidens skygger.*

4.6 Kultur

- Hvordan kan ulike kulturuttrykk fra samisk tradisjon være til støtte i det gudstjenestelige liv og menighetsarbeid?
  - *Bruk av salmer på samisk, bilder fra samisk kontekst i forkynnelse og undervisning vil utvide og berike gudstjenestene. Samenes forhold til skaperverket og skapelsesteologi vil også være et viktig bidrag til formidlingen av troen på den treenige Gud.*
- Hvordan kan samisk salmesang og kirkemusikk i ulike områder bevares og videreutvikles?
  - *Ved å ta i bruk salmer i salmeboken og kombinere samisk og norsk. I tillegg bruke samiske musikk-uttrykk og motivere for undervisning i dette.*

4.7 Demokrati

- Hvordan kan rekruttering av samiske kandidater til kirkevalg gjøres på en god måte?

- *Dette er ikke så forskjellig fra rekrutteringsutfordringen i kirken samlet. Det handler om å snakke sant om muligheter, utfordringer og ansvar, og utfordre enkeltpersoner direkte.*
- Hvordan styrke samarbeidet mellom Samisk kirkeråd og samiske representanter i bispedømmeråd og menighetsråd?
  - *Her vil det være mulig å kommunisere, f.eks. gjennom videokonferanser for å veilede hverandre og gi hverandre støtte og gode råd.*

Med vennlig hilsen

Helga Haugland Byfuglien
preses

Gunn Karlsaune
stiftsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO